

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA PROMET
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA CESTE

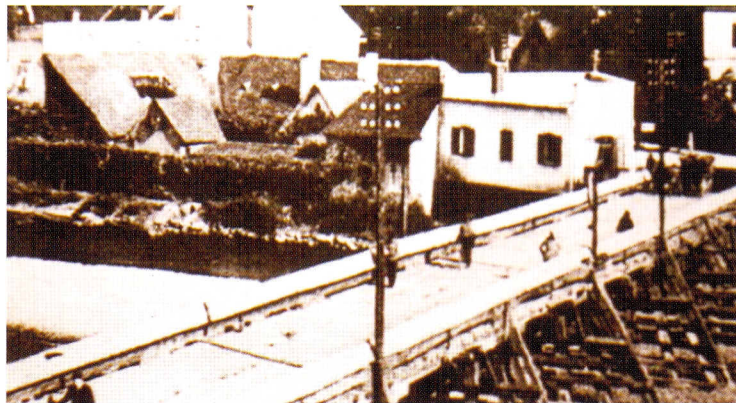
Das Land
Steiermark

MOST ČEZ MURO

V GORNJI RADGONI

DIE MURBRÜCKE

IN BAD RADKERSBURG

NEKOČ

Mesti Gornja Radgona in avstrijski Bad Radkersburg od nekdaj povezuje most čez Muro. Poleg čisto gospodarskega in ekonomskega pomena ima za obe mesti predvsem simbolični pomen, saj označuje geografsko, sociološko in jezikovno povezanost obmejnih mest.

Skozí dolga stoletja je obe današnji Radgoni povezoval skromen lesen most, preko katerega je potekala trgovina s soljo, železom, vinom, žitom, živino in drugim blagom širom po deželah. Čez ta most je prišel madžarski kralj Matija Korvin, prav tako škof Brenner na svoji protireformacijski poti. Radgonski huzarji so čezenj odjezdili na svoji poti v Galicijo in Nemci so preko njega vdirali v tedanjo Jugoslavijo. Ob poplavih in visoki vodi ter požarih je bil večkrat uničen. Na sredini mostu je od davnih časov stal lesen križ, na njegovem začetku, na levem bregu, pa mitnica, kjer so vse do leta 1901 pobirali mostnino.

Stari lesen most med Radgonama so po izredno hudem zimskem mrazu, februarja 1929, ob odjugi nakopičene gmote ledu uničili in tovorni promet na tej lokaciji je bil pretrgan. Potniški promet so opravljali čolnarji, graditelji z obeh strani pa so se trudili vzpostaviti začasen most, vendar brez uspeha.

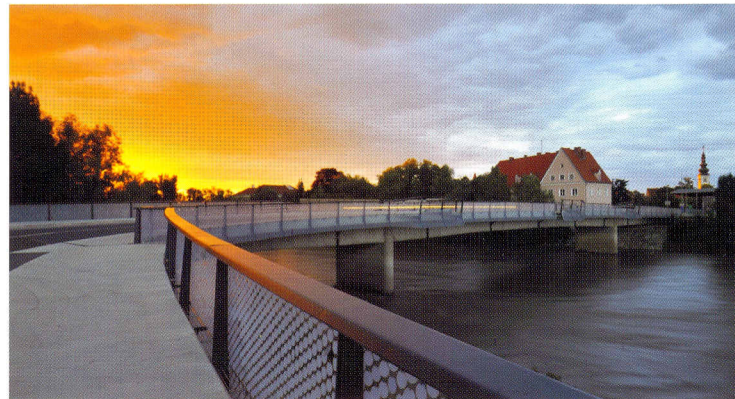
Iskanje trajnejše rešitve je pripeljalo do odločitve, da se zgradi nov, armirano betonski most z zbrasto ploščo na dveh stebrih s skupno dolžino 85 m in širino 8 m. Svečana otvoritev je bila 9. februarja leta 1930. Z jugoslovanske strani je bil slavnostni otvoritelj ban Dravske banovine v Ljubljani ing. Sermec, z avstrijske pa zvezni kancler dr. Schober.

Prvi betonski most na reki Muri so porušili nemški vojaki pri svojem umiku leta 1945. V letu 1952 je bil vzhodno od porušenega mostu postavljen pomožni most sistema Bailey na dveh dvojnih lesenih kozah. Leseni podporni kozi sta z leti dotrajali in stanje je postalo zaskrbljujoče.

Slabo stanje mostu je bilo povod za načrte o nujni skupni graditvi novega mostu, ki bi še olajšal gospodarske in tranzitne stike ter meddržavno sodelovanje pri ubranitvi pred poplavi, požari, itd. Tako je bil leta 1969 zgrajen nov betonski most, ki sta ga, kot znak prijateljstva med Avstrijo in Jugoslavijo, odprla tedanja predsednika držav Franz Jonas in Josip Broz Tito. Most je dolg 111 m in širok 13 m. V 40 letih ni bil deležen večjih popravil, zato sta se Avstrija in Slovenija dogovorili za skupno sanacijo.

POMEMBNEJŠI MEJNIKI WICHTIGE MEILENSTEINE

PO ODJUGI LED UNIČI LESENI MOST	1929
ZGRAJEN NOV BETONSKI MOST	1930
NEMŠKA VOJSKA OB UMIKU MOST PORUŠI	1945
POSTAVLJEN POMOŽNI MOST SISTEMA BAILEY	1952
ZGRAJEN NOV ARMIRANOBETONSKI MOST	1969
BILATERALNI EVROPSKI NATEČAJ ZA POVEZOVANJE OBEH RADGON	2008
ZAČETEK SANACIJE OBSTOJEČEGA MOSTU	2009
PREDAJA SANIRANEGA MOSTU PROMETU	2010

DANES

Občini Gornja Radgona in Bad Radkersburg sta v letu slovenskega predsedovanja EU z evropskim sofinanciranjem organizirali vseevropski urbanistični natečaj na temo povezovanja obeh mest z nasprotnih strani Mure. Priznana mednarodna žirija je natečajnim predlogom podelila nagrade, enemu od dveh zmagovalcev natečaja, skupini Bauchplan, pa je kasneje pripadla tudi naloga, da v okviru celovite ureditve nabrežij ob mostu nadaljuje s preoblikovanjem mostne strukture. Na ta način je izbrana arhitekturno-oblikovalska zasnova postala nadgradnja zgolj funkcionalno-prometne obnove mostu, ki sta ju sicer načrtovali državi.

Izbrani izvajalec je z obnovitvenimi deli pričel junija 2009 in v okviru le-teh so bili v celoti obnovljeni krov mostu ter oporniki. Na opornikih so se dodatno izvedle komore za pregled leišč.

Vozišče se je z dosedanjih treh pasov zožilo na dva pasova, na gorvodni strani objekta so bili zgrajeni pločnik, kolesarska steza ter počivališči, na dolvodni strani objekta pa pločnik in tri počivališča.

Obnovljeni most se ponaša s posebno ograjo, izdelano iz kovinskih profilov in polnilom iz nerjaveče mreže. Mreža pa je zapolnjena z rondelami, to je okroglimi ploščicami, ki ob premikanju ograji dajejo poseben videz.

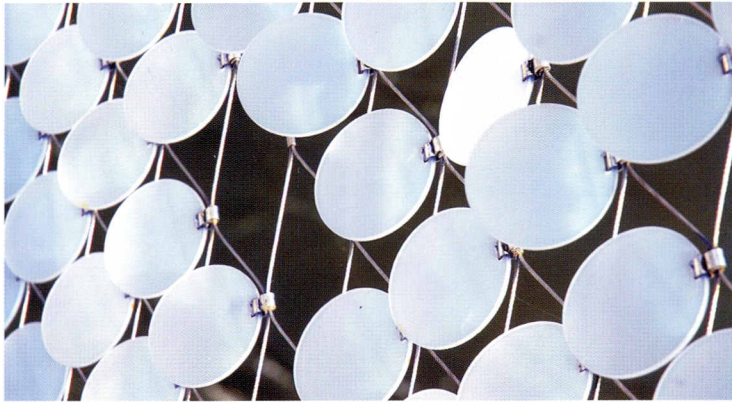
Konstrukcija mostu je razširjena v počivališča. Tanka, prosojno svetlikajoča se ograja kot nova obleka obdaja inženirski gradbeni objekt. Razpet med izpostavljenost tokov in različna gibanja spreminja most nenehno svojo podobo.

Vizualno doživljanje mostu dopolnjuje še osvetlitev z LED lučkami, ki so nameščene v ročaju ograje. Obnovitvena dela, s katerimi je izvajalec zaključil aprila 2010, so obsegala tudi obnovo vidnih betonov tako zunanjskega kot notranjskega dela škatlaste konstrukcije, ki je bila močno poškodovana.

Skupna vrednost del / Gesamtwert der Arbeiten (mit MwSt.): 1.390.644 EUR

- Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste / Verkehrsministerium, Strassendirektion der Republik Slowenien: 613.644 EUR
- Dežela Štajerska / Bundesland Steiermark: 658.000 EUR
- Občina Bad Radkersburg / Gemeinde Bad Radkersburg: 119.000 EUR

HEUTE

Die Gemeinden Gornja Radgona und Bad Radkersburg organisierten im Jahr der slowenischen Ratspräsidentschaft der EU mit der Unterstützung der europäischen Fördermittel eine städtebauliche Ausschreibung zum Thema der Verbindung beider Städte beiderseits der Mur. Eine namhafte internationale Jury verlieh den Wettbewerbsvorschlägen die Auszeichnungen, einer der beiden Gewinner, die Gruppe bauchplan (landschaftsarchitektur und urbanismus, Wien), wurde in weiterer Folge mit der Aufgabe vertraut, im Rahmen der ganzheitlichen Ufergestaltung im Brückenbereich auch die Brückenstruktur weiter umzugestalten. Dadurch wurde das ausgewählte architektur-gestalterische Konzept zum Aufbau der lediglich funktionell-verkehrsmäßigen und ursprünglich als solche seitens beider Länder geplanten Erneuerung der Brücke.

Der ausgewählte Auftragsnehmer begann mit den Sanierungsarbeiten im Juni 2009, in deren Rahmen das Brückendeck und die Widerlager adaptiert und die Gehwege erneuert wurden. Bei den Widerlagern sind zusätzlich Kammern für die Brückenkontrolle ausgebaut worden.

Die Fahrbahn ist von den bisherigen drei Fahrstreifen auf zwei verengt worden, flussaufwärts sind ein Geh- und ein Fahrradweg sowie zwei Aufenthaltsbereiche, und flussabwärts ein Gehweg und drei Aufenthaltsbereiche errichtet worden.

Die sanierte Brücke ziert ein besonderes Brückengeländer, hergestellt aus Metallprofilen und Füllung aus einem Edelstahlnetz. Das Netz füllen Rondellen aus, das sind runde Lammellen, die je nach Bewegungen dem Brückengewand ein besonderes Aussehen verleihen.

Das Brückenbauwerk selbst weitet sich zu Verweilplätzen auf. Ein filigranes, transparent schimmernde Geländer, legt sich wie ein neues Kleid über das Ingenieurbauwerk. Entsprechend ihrer Exponiertheit zwischen den Bewegungsströmungen wandelt die Brücke somit permanent ihre Erscheinungsform.

Das visuelle Erleben der Brücke ergänzt noch die LED-Beleuchtung, die im Haltegriff des Geländers angebracht ist. Die Sanierungsarbeiten, die im April 2010 abgeschlossen wurden, umfassten noch die Erneuerung der Randbalken sowie die Sanierung des Bestandstragwerks, welches schon stark beschädigt war.

Oblikovalec / Gestaltung

- bauchplan, Wien; micheller und schalk, München

Projektant / Projektierung

- Wörle Sparowitz Ingenieure Ziviltechniker GmbH, Graz

Nostrifikacija projekta v Sloveniji / Projektnostrifizierung in Slowenien

- KO-BIRO d.o.o. Maribor

Izvajalec del / Ausführung

- SGP Pomgrad d.d., Murska Sobota

Konzultant in inženir / Consulting und Ingenieuritätigkeit

- SCP, d.o.o., Ljubljana

- Amt der Steiermärkischen Landesregierung, Fachabteilung 18B, Graz (Projektleitung, Steiermark)

- Baubezirksleitung Feldbach, Feldbach (Steiermark)

Most mi pomeni prijateljstvo, dobre medsebojne odnose in obiske naših prijateljev iz sosednje države Avstrija. Pomeni pa mi tudi družino in sorodnike.

Die Brücke bedeutet für mich Freundschaft, gute nachbarschaftliche Beziehungen und Besuche unserer Freunde aus dem Nachbarland Österreich. Sie steht aber auch für Familie und Verwandte da.

Miša, 11

Most mi predstavlja povezanost narodov, pravljico Rdeči balon, ki je napisana v dveh jezikih, prijateljstvo in različna prireditve.

Die Brücke bedeutet für mich die Verbundenheit der Völker, das Märchen vom roten Ballon, das in beiden Sprachen verfasst ist, die Freundschaft und verschiedene Veranstaltungen.

Urban, 11

Ich gehe jeden Tag über die Murbrücke, damit ich in die Schule nach Bad Radkersburg gehen kann.

Vsak dan prečkam most čez Muro, da lahko grem v šolo v Bad Radkersburg.

Elias, 8

Ich überquere die Murbrücke, wenn ich nach Slovenien zum Einkaufen fahren möchte.

Čez most na Muri grem, ko želim nakupovati v Sloveniji.

Kerstin, 9

Schüler der Volksschulen beider Nachbargrenzstädte über die Murbrücke

Most čez reko Muro se mi zdi zelo v redu. Iz mostu je dober razgled na reko in to je seveda čudovito. Avtomobili se peljejo počasi po njem in opazujejo lepo reko. Upam, da bo dolgo zdal.

Die Murbrücke finde ich sehr gut. Von der Brücke gibt es einen guten Ausblick auf den Fluss und das ist natürlich wunderschön. Die Autos fahren langsam und die Insassen beobachten den schönen Fluss. Ich hoffe, die Brücke hält lange.

Anica, 12

Ich fahre von Bad Radkersburg nach Slowanien über die Murbrücke, wenn ich in einem lockeren Restaurant essen will.

Iz Bad Radkersburga se v Slovenijo peljem čez most na Muri, če želim na kosilo v kakšno dobro restavracijo.

Anna, 9

Ich fahre von Bad Radkersburg aus über die Murbrücke, wenn ich meinen Papa besuchen will.

Iz Bad Radkersburga se peljem čez most na Muri, ko želim obiskati svojega očeta.

Alex, 9

Most za našo družino pomeni veliko, zato ker lahko gremo nakupovat. Prej nam je služil za obisk pokojnega strica v Beljatu. Za mojega strica pomeni še več, ker dela v Avstriji.

Die Brücke bedeutet für unsere Familie viel, weil wir einkaufen gehen können. Vorher diente sie uns für unsere Besuche bei meinem Onkel in Villach. Meinem Vater bedeutet sie noch mehr, da er in Österreich arbeitet.

Nikolaj, 12

Učenci osnovnih šol obeh Radgon o mostu čez Muro

Ich freue mich, dass ich über die Murbrücke gehen kann, wenn ich meinen Freund besuchen will.

Veseli sem, da lahko grem čez most na Muri, ko želim obiskati svojega prijatelja.

Simon, 9

Ich fahre mit meinem Papa öfter mit dem Fahrrad über die Murbrücke. Wir machen dann eine Radtour.

Z mojim stricem se peljem pogosto s kolesom čez most na Muri. Narediva kolesarsko turo.

Fiorijan, 9

Meni most pomeni veliko, ker me spominja na moje prijatelje in prijateljice. Vesela sem, da so ga obnovili, ker lahko sedaj na na njem sedimo in gledamo Muro. Jaz, moja sestra in starši kupimo kruh, gremo k Muri, ga damo ribam in si nekaj zaželimo.

Für mich hat die Brücke große Bedeutung, denn sie erinnert mich an meine Freunde und Freundinnen. Ich bin froh, dass sie saniert wurde, denn man kann jetzt darauf sitzen und die Mur beobachten. Ich, meine Schwester und meine Eltern kaufen das Brot, wir gehen zur Mur, füttern damit die Fische und wünschen uns etwas.

Sabina, 12

Most nas povezuje s sosednjo državo Avstrijo. Če ga ne bi bilo, ne bi mogli tako hitro priti v sosednjo državo. Na vsaki strani mostu govorijo otroci drugače, smejejo se pa enako.

Die Brücke verbindet uns mit dem Nachbarland Österreich. Gäbe sie nicht, könnte man nicht so schnell in das Nachbarland kommen. Beiderseits der Brücke sprechen die Kinder anders, aber sie lachen gleich.

Laura, 11